

Na to se g. tovariš predsednik v toplih besedah zahvali za obilno udeležbo in zborovanje zaključiti.

+ **Občni zbor radovljanskega okraj. učiteljskega društva.** Učiteljsko društvo za radovljanski okraj je imelo 19. febr. t. l. občni zbor, ki se ga je udeležilo 46 članov. Med drugimi sklepi in predlogi, ki so se odposlali na pristojna mesta, je učiteljsko društvo tudi soglasno izreklo nezaupnico nadzorniku Karlu Simonu, ker je pristransko in nekolegijalno postopal napram podrejenemu učiteljskemu.

Po zborovanju smo se sešli pri skupnem kosilu, po katerem se je razvilo jako presrečno, tovariško občevanje. Popoldne je sviral še šramel-kvartet, tako da je bila zabava izpopolnjena. 8. marca t. l. priredimo zborovanje na Jesenicah.

+ **Učiteljsko društvo "kranjski okraj."** Zadnji številki "Učit. Tovarisa" so bile priložene vsem starim in nanovo priglavljenim članom položnice, katerih naj se blagovolijo v najkrajšem času poslužiti. Sedaj prejmemo precej izdatne predloge in vsakdo stori najbolje, če seže enkrat malo bolj v žep, pa ima potem mir za celo leto. Na vsak način pa se naj plača članarina vsaj za pol leta naprej t. j. 32 K. Blagajnik ima kaj nevaležno delo loviti okrog tiste člane, ki zapuste med letom okraj, ali dobe daljše dopuste, pa letu niso še nič plačali, pač pa liste prejeli. Blagajnik sam je odgovoren, da pobere pravočasno članarino in jo odda Zavezi, zato mu ne delajte neprilik, sicer si bo vsak blagajnik premišljeval prevzeti ta posel. Tudi za "Rezervni sklad" lahko pošljete po poštini nakaznico podpisaneu ako ne direktno v Ljubljano.

Anton Sepaher, t. č. blagajnik.

+ **Učiteljsko društvo za Maribor in bližnjo okolico** zboruje v nedeljo dne 7. marca t. l. ob 10. uri v spodnji risalnici deške meščanske šole. Dnevni red: 1. Frid. Sijaneč: O pouku v tujih jezikih. 2. Poročilo društvenega vodstva. 3. Slučajnosti in nasveti. Prosimo polnoštevilnega in točnega obiska! — Odbor.

+ **Slovensko učiteljsko društvo kočevskega okraja** zboruje v četrtek 11. marca ob pol 11. uri dopoldne v Ortneku. Na dnevnem redu je: načrt šol. zakona (poročevalec ravnatelj Ant. Mervič), razgovor o ustanovitvi okrajne strokovne organizacije ter o volitvi bodočih naših zastopnikov v okr. šol. svetu. Pričakujem, da bo udeležba kot pri zadnjem zborovanju polnoštevilna! Cenjeni člani! vsak stori to, kar mu narekujejo stanovska zavodnost in dolžnost!

Imena udeležencev naj posamezna šol. vodstva prijavijo okr. šol. svetu.

Predsednik: F. Stefančič.

+ **Prejeli smo sledečo izjavo s prošnjo**, da jo objavimo:

Odbor ljubljanskega učiteljskega društva v Ljubljani je na svoji redni dne 28. februarja 1920 soglasno sprejel in v zapisnik vpisal sledeči sklep:

1. Ljubljansko učiteljsko društvo je strogo stanovska organizacija, ki se ima pečati izključno samo s strokovnimi in gmotnimi zadevami svojih članov.

2. Članom ljubljanskega učiteljskega društva je kot osebam in državljanom izven društva zajamčena popolna svoboda njihovega političnega prepričanja.

3. Vse ono ljubljansko učiteljsko, ki še do danes ni prijavljeno in včlanjeno v ljubljanskem učiteljskem društvu, se pozivlja, naj se priglasijo za vstop v našo strokovno organizacijo.

4. Odbor ljubljanskega učiteljskega društva smatra izjavo pod 1 in 2 potrebno raditega, da ne bodo mogli nekateri politični dnevniki spričo običajnih napadov več smatrati učiteljske strokovne organizacije kot priveska katerekoli stranke.

5. Dolžnost vsakega v ljubljanskem učiteljskem društvu organiziranega člana in članice bodi, uveljaviti v političnih strankah, katerim pripada, program bodočega UJU.

+ **"Savinjsko učiteljsko društvo"** zboruje v četrtek, 11. t. m. ob 2. uri pop. na Gomilskem.

Dnevni red: 1. Zapisnik. 2. Dopisi. 3. Potovanje po Rusiji in Sibiriji. (Predava tov. J. Sevnik.) 4. Določitev članarine za l. 1920 in vplačevanje iste. 5. Učit. razsodišče. 6. Predlogi. Po zborovanju se vrši pevška vaja. Pripravite se za pesmi št. 57 in 58. Moh. pesmarice I. del.

Kronika.

= **Vojvoda Babunski †.** V Velesu v Macedoniji je umrl na pljučnici dne 18. m. m. vojvoda Jovan Babunski. Vojvoda Babunski, rojen v Macedoniji, je stal še pred balkansko vojno na čelu srbske revolucionarne akcije v bivši Turčiji. On je bil dolga leta na čelu srbskega četniškega gibanja v Macedoniji. Udeležil se je balkanske in svetovne vojne. — Tako so približno poročali pred tednom naši

slovenski listi. Nam pa bodi dovoljeno povedati nekaj besed več o tem nenačuden junaku. Jovan Babunski je bil po svojem poklicu ljudskošolski učitelj. Svoje študije je dovršil v Beogradu, nakar je nastopil učiteljsko službo v bližini svojega rojstnega doma, katero je vršil z vso vnemo in ljubeznijo do leta 1905. Tega leta je moral tovariš Babunski zamenjati šolo s puško ter se podati na branik domovine zoper bolgarske bande, ki so počeli v onem času vzneimarjati nesrečno macedonsko rajo. Zgledu Babunskega so sledili mnogi njegovi tovariši in prijatelji. Nastopili so trnjevo pot ter po njej korakali nepretrgoma dalje leto za letom skozi vse višre balkanske in svetovne vojne. Brezprimerna hrabrost in požrtvovalnost sta Babunskemu donesla priznanja ne samo od naroda, za katerega svobodo je žrtvoval vse svoje, temveč tudi od drugih zaveznikov. Francozi so n. pr. Babunskega odlikovali z redom častne legije. Med Macedonci je postal Babunski tako proslavljen, da so jeli opevati njegova junaštva v dolgih pesmih, ki so postale danes prava narodna last. Tovariš Babunski zapuščal udovo in štiri nepreskrbljene otročiče. Ožji njegovi prijatelji so storili vse potrebne korake, da se nakaže udovi v znak narodnega priznanja dosmrtna penzija. Slava junaku, tovarišu Babunskemu!

= **Splošno združenje intelektualnih delavcev na Francoskem.** V Parizu so se prošle dni sešli delegati 25 francoskih skupin intelektualnih delavcev ter sklenili enotno skupno združenje intelektualnih delavcev Francije. Združenje obsega zvezo dramatičnih pisateljev, društvo arhitektov, zvezo učenjakov, društvo leposlovnih pisateljev in pesnikov, zvezo upodabljalnih umetnikov in novinarski sindikat. Naslov združenja je: "Confederation Générale des Travailleurs Intellectuels".

= **Slovanska stolica na univerzi v Padovi.** "Il Piccolo della Sera" poroča iz Padove, da se otvori v kratkem na filozofski fakulteti padovanskega vseučilišča stolica za slavjansko filozofijo. Na vseučilišču že obstoja nemška, francoska in angleška stolica.

= **Prenos kosti sarajevskih atentatorjev.** "Narodno jedinstvo" prinaša proglas odbora za prenos kosti vidovdaniških herojev. V tem proglasu na narod se pozivljajo vsi zavedni Srbi, Hrvati in Slovenci, ki znajo točno ceniti veličino dejanja, ki so ga izvršili ti junaki, da pripomorejo k dostojnemu prenosu kosti. Na Vidov dan grede Sokoli na zlet v Prago. Pri povratku naj bi bila ta lepa in velika vojska spremstvo ostanok herojev v svobodno domovino. Proglas je podpisal Atanasije Šola z ostalimi odborniki.

Po slovanskem svetu.

— **Kongres čehoslovaškega učiteljskega društva** se vrši neposredno po vsesokolskem zletu v Pragi. Razpravljali bodo v devetih sekcijah o najvažnejših organizacijskih, administrativnih zadevah, o šolskem delu v šoli, o učiteljski izobrazbi, o pravnem položaju učiteljskega, o nabavljanju učil in knjig, o razmerju šole k cerkvi, državi, političnim strankam in staršem, o izvenskolskem kulturnem delu učiteljskega in o socialnem skrbstvu. Po potrebi se število sekcij še zvišuje. — Opomba: Jugoslovanski učiteljski kongres se tudi vrši letos. Treba se bo ozirati na čas češkega kongresa, drugače bomo zborovali brez čeških tovarišev.

— **Proračun čehoslovaškega ministrstva prosvete** znaša za tekoče upravno leto v celoti 203.850.763 K. Nemška univerza je dobivala od Dunaja 1.776.155 K, od češkega pa 3.326.255 K. Ubogi Nemci, kako jih tlačijo!

— **Vse knjižnice na bivšem Češkem** štejejo nad 2.000.000 čeških in 500.000 nemških knjig. Ena knjižnica pride na 1092 Čehov, odnosno ena nemška na 3000 Nemcev, na 100 Čehov odpada 30 knjig, na 100 Nemcev 11. — Moravska je daleč za Češko, njene javne in društvene knjižnice štejejo komaj 780.000 čeških in 330.000 nemških knjig. Dežela je precej podobna bivši Kranjski, vendar še daleč pred njo. Praga ima 8 ljudskih knjižnic, ki štejejo 111.632 zvezkov.

— **Praški duhovniki** so podpisali pogodbo s pogrebniimi zavodi, kjer so zvišali pogrebne pristojbine zase in svoje pomočnike. Vse se draži, celo pot na drugi svet!

— **V Pragi** se je ustanovila "Družba prijateljev mladinske literature v Čehoslovaški republiki". Glasilo družbe je mladinski list "Uhor", predsednik strok. učitelj Ot. Svoboda v Habreli.

— **V Brnu** se vrše pridno tečaj za učitelje telovadbe po novem učnem načrtu za meščanske in srednje šole. Ne bi bila tudi pri nas taka potreba?

— **Češki premogarji v Roudnikah** so se odrekli nedeljski draginjski dokladi in jo odstopili v prosep revnih otrok brez razlike narodnosti češkemu socialnemu skrbstvu.

— **Ministrstvo šolstva in nar. prosvete v Pragi** pošlje na letošnje razstave v Benetkah in v Parizu 1920 del čeških umetnikov vseh strok. Razstavni odbor tvorijo prof. Hynais, dr. A. Matejček, prof. Obrovsky, prof. Thirsa in prof. Švabinsky.

— **V Znojmu** so Čehi otvorili že 5 čeških otroških vrtcev in 4 ljudske šole; pod Avstrijo niso imeli — nobene.

— **V čeških stanovskih listih** se bije oster boj proti orglarjenju učiteljev. Vse organizacije stoje na stališču, da je orglarjenje za učitelja nedostojen posel, ker se sam stavi pod patronanco onih, ki so od pamtiveka najhujši bič učiteljskemu. Zato zahtevajo, da se vsakdo odreče orglarjenju, ali pa naj zapusti organizacijo. **Čeh-učitelj ne bodi organist!** Tudi nas še čaka to trdo vprašanje, ki ga bode treba dosledno in odločno rešiti.

— **Profesor na tehniški na Dunaju** je prošil za mesto kino-operaterja. Kot profesor ima 16.000 K kot kino-operater pa 40.000 K na leto. — Kaj je boljše?

— **Češke bolniške blaginje** sprejemajo tudi učitelje med zavarovance in jim priporočajo VI. zav. razred, v katerem se plača za celo rodbino 1 K 20 v tedensko in dobi v slučaju obolevnosti 2 K 45 vin. dnevne podpore. — Posnemajmo!

Iz Jugoslavije.

— **Simon in disciplinarna preiskava na Jesenicah.** Dokler traja disciplinarna preiskava na Jesenicah ne bomo priobčevali tozadevnih dopisov, ker nečemo vplivati na potek preiskave.

Uredništvo.

— **V Belokrajini** sta nastali med učiteljskim dve struji in si dopisil v šolskem vprašanju nasprotujejo. Kontrolirati vesti ni mogoče ne z ene in ne z druge strani. Zaradi tega odlagamo vse tozadevne vesti in dopise, dokler ne zavzame svojega stališča o tem vprašanju okrajno učiteljsko društvo pri svojem zborovanju. Opozarjamo vse tovarišice in tovariše dopisnike na to svoje stališče, ki smo ga primorani ob tako nasprotujočih si vesten zavzeti.

Uredništvo.

— **Izšel je "Učiteljski list"** dne 1. marca t. l. v Trstu. Glasilo "Zveze jugoslovenskih učiteljskih društev v Trstu". Izhaja 1. in 16. vsakega meseca. Uredništvo je v Trstu, ul. Ruggero Manua št. 20 l. n. Slovenske rokopise sprejema uredništvo v Trstu, hrvatske Josip Brnobič, Pazin. Izdaje ga "Zveza jugoslovenskih učiteljskih društev v Trstu." Za uredništvo odgovoren je Silvester Pertot. — List je za člane izdajateljice brezplačen, naročnina za nečlane je 24 lir. Upravništvo je v Trstu, ul. Molin grande 16 l. n. Tiska ga Tiskarna Edinost v Trstu. — Našem novemu bojevniku za naše stanovsko pravo kličemo — dobrodošel in mu želimo obilo sreče v stanovski borbi!

— **Sirovost** (Dopis.) "Slovenec" in "Slov. Učitelj" vedno trdita, da je "Uč. T." tisti, ki napada in ki ne pozna zmernosti. Zato pa poročamo o tem dogodljaju brez komentarja. Kdor je poštenjak, bo sodil!

— **Kranjskogorski župnik** Krajec je imel v nedeljo, 22. febr. t. l., zborovanje zaradi ženske volilne pravice. Obdržnil se je tudi ob nas z besedami: »Hočejo tudi krščanski nauk in križ vreči iz šol. Najhujši so učitelji, ki imajo tistih par šol, ki nič ne znajo, in še tisti so izbacnjeni iz gimnazije (ponazoril z ного). Ko ne vedo kam iti, gredo za učitelje.« — Na to surovo, vsakega izobraženega človeka sramoteče in vse učiteljsvo žaleče govorjenje sta se domača učitelja napotila 24. pret. m. k župniku po zadoščenje. Župnik pa, kakor je že surov in neolikan, čuteč se varnega pred novno nastopivšo, vsem župnikom uslužiteljno vlado, je zapovedal obema takoj zapustiti sobo, sam pa je stopil k nočni omarici po — revolver!

— **Kranjskogorsko učiteljsvo** je sklenilo na posebnem sestanku, da se ne pusti nadzorovati po Karlu Simonu iz znanih vzrckov.

— **Čemu?** (Dopis.) Čemu sem se pripravil 2 leti na izpit za meščanske šole, čemu sem izdal tačas lepo vsoto za knjige. Čemu sem se odpovedal takrat vsemu družabnemu življenju in tičal v samotji, čemu se sedaj trudim na meščanski šoli v potu svojega obraza? Čemu? Da dobim mesečnih 50 K, katerim moram dodati še 2 K, da dobim 1 kg sladkorja, seveda če ozre name trgovce svoje milostljivo oko. Si čer grem lahko brez zajutjaka v šolo, česar bi na ljudski šoli ne bilo. Res bi ne imel 50 K, a bi za par novčičev dobil vsaj mleka. Tovariši in tovarišice v tečajih in pri knjigah doma! Le urno na delo! Čaka

vas 50 K! Čaka vas s 50 K še nebroj drugih sladkosti!

— **Pojasnilo.** K nakazilu prejemkov za marec t. l. smo doznali in priobčujemo sledeče pojasnilo: Dinar se računa po uradnem kurzu za december 1919 po 3½, od 1. januarja 1920 dalje pa po 4 K. Predujem 1000 K je bil nakazan na račun doplačila, a ne kot nabavni prispevek. Aktiviteina doklada je odpadla s 1. decembra 1919, ostala pa je vodstvena nagrada. Suplenti dobivajo plačo vnaprej in dobe toraj 1. marca prejemke za februar in marec. To se omenja, da se ne bo zdelo starejšim tovarišem, da so prikrajšani pri doplačilu. Po 32. službenem letu imajo vsi učitelji doklado 400 din. (Glej Ur. list št. 144 z dne 11. sept. 1919.)

— **Draginjske doklade državnim uslužbencem.** Uradno se javlja: Ministrski svet je sklenil, da pritrdi izvedbi načelnega sklepa prejšnjega ministrstva od 19. svečana, da naj se začasne draginjske in nabavne doklade državnim uslužbencem izplačujejo še nadalje. Naredba št. 1349 od 16. decembra 1919 o posebnih začasnih draginjskih in nabavnih dokladah državnim uslužbencem je podaljšana do konca maja 1920.

— **Mestni šolski svet ljubljanski** razpisuje dve novostemizirani službi katehetov na javnih ljudskih in meščanskih šolah ljubljanskih in sicer v stalno polnolitev.

— **Na Kosovo!** Prejeli smo daljši dopis tov. Josipa Lapajneteta, v katerem poziva slovensko učiteljsvo, da pohiti v čim večjem številu na skupščino UJU v Beograd in ob tej priliki v »sanje naših sanj — na Kosovo!« Tov. Lapajne nadaljuje: »V državnem interesu je, da se spoznavamo med seboj. Ponesimo toli v Srbijo svojo lepo narodno pesem: V levi žep Žirovnika, v desni Bajuka in Deva, v torbo Hubada, pa velja za enkrat!« — Kakor znano, se vrši kongres jugoslovanskega učiteljskega v Beogradu najkasneje do maja meseca t. l. Udeleženci naj prijavijo svoj pevski glas tov. Josipu Lapajnetu v Cerklje pri Kranju.

— **Učiteljsko društvo za kozjanski okraj** zboruje v četrtek, dne 11. marca t. l. ob 10. uri v Kozjem.

Vzpored: 1. Dopisi. 2. Društvene zadeve. 3. Letno poročilo. 4. Poročilo blagajničarke in pregled društvenih računov. 5. Volitve novega odbora za leto 1920. 6. Slučajnosti. K polnoštevilni udeležbi vabi predsednik.

— **Ureditev učiteljskih plač na Hrvatskem.** Zagrebške "Narodne Novine" so objavile 20. svečana obširnejšo naredbo hrvatskega bana o ureditvi učiteljskih plač v smislu novega učiteljskega zakona.

— **Pravna fakulteta v Subotici.** Priprave za ustanovitev pravne fakultete v Subotici so končane. Profesor Nedeljko-vič je prejel nalogo, da uredi vse potrebno, da se bodo pričela juridična predavanja že sredi tega meseca.

— **Prve izkušnje na analfabetskih tečajih** so se vršile v Zagrebu dne 22. svečana t. l.

— **Srednješolske knjižnice.** Minister za prosveto je odredil, da ravnateljstva vseh srednjih šol in učiteljišč takoj izvrše komisijski pregled knjižnic in pohištva, da se bo mogla izvesti preobrazba vseh srednješolskih knjižnic.

— **Kinematografske predstave.** Ministrstva za notranje stvari, za verstvo in prosveto izdelujejo sporazumno odlok, po katerem se določa, da sme mladina izpod 15 let obiskovati kinematografe samo ob gotovih dneh, ko se bodo predstavljali samo zanjo primerni filmi. Druge dni bo obisk kinematografov mladini prepovedan.

— **Narodni muzej v Zagrebu.** Izšla je naredba o razširjanju Narodnega muzeja v Zagrebu. Ustanovil se bo nov oddelek za predgovodvinsko dobo.

— **Izpremembe v osovju.** Strokovni učitelj Franc Hauptmann, prideljen državni realki v Mariboru, je odpuščen iz službe. Državni realki v Mariboru je prideljen v službovanje Jožef Žagar, učitelj na II. dekliški meščanski šoli v Mariboru. Isti šoli je prideljena v službovanje Ljudmila Poljanec, učiteljica pri Kapeli. Strokovni učitelj Alfred Fröhlich je odvezan službe na deški meščanski šoli v Mariboru. Jožef Hergouth, učitelj na III. deški ljudski šoli v Mariboru, je prideljen v službovanje deški meščanski šoli v Mariboru.

— **Predavanje o ženski domači obrti.** V redeljo popoldne je predaval g. nadzornik Vogelink o ženski domači obrti, v poslopju, kjer je nastanjena Kmetijska družba (Turjaški trg). Opisal je razen tehnike, in dal na ogled krasne izdelke idrijskih čipk, toledo, file, izdelke iz bisernic itd. Poročal je, koliko lepega, postranskega zaslužka so dala ta dela našim pridnim ženam in dekletom. Samo idrijskih čipk

se je pred svetovno vojno prodalo za več kot dva milijona kron. Saj so se prodajale po vsej Evropi in tudi Amerika je bila dobra odjemalka. Še v vojnem času je bilo toliko naročil, da se je porabila vsa ogromna zaloga materiala, kar ga ni zaplenila avstrijska vojaška oblast. Vsled tega se je moralo delo prekiniti. Gospod predavatelj pa je izrekel upanje, da dobimo v najkrajšem času zopet potrebni material, in z delom bo možno zopet pričeti. — Ker je treba, da se tudi v didaktičnem oziru zboljša ta naša ženska obrt in se poleg domačih tehnik uvedejo tudi razne druge tehnike, se odpravi že s 1. marcem t. l. tozadevna šola. — Predavanje je bilo velezanimivo, in občinstvo mu je sledilo z velikim zanimanjem in vidnim zadovoljstvom.

— **Šola za žensko domačo obrt.** Na osrednjem zavodu za žensko domačo obrt v Ljubljani, Turjaški trg, so otvorili s 1. marcem šolo, na kateri se poučuje naše žensko v novi modni tehniki, in sicer filet, toledo in dela iz bisernic. Tudi se bode gojilo praktično vezenje z uporabo narodnega ornamenta. Vsem našim ženskam in dekletom se nudi lepa prilika, da se nauče ene tehnik, katere bodo lahko izvrševale kot ženska domača obrt v prostih urah doma. Ročno domače delo, ki bo blažilo srce in bistrilo um, bo tudi donajalo gmotno korist. V sedanjih težkih časih, ko draginja še vedno bolj narašča, pride našim ženskam in dekletom vsak vinar prav, ki si ga morejo na pošten način zaslužiti in če je to tudi le uspeh par ur dnevnega dela. Delo je tudi najboljši zdravilo proti novodobnemu, srce in dušo uničujočemu dolgočasju in brezbriznemu, hude posledice rodečemu pohajkovanju. Zavod bo skrbel za primerna naročila in za poštene, sedanjemu času umerjene cene. Pouk v posameznih tehnikah bo trajal štiri mesece in sicer od 8. do 12. in od 14. do 17. ure vsak dan, torej dopolne štiri in popoldne tri ure. Z ozirom na dospodinjstvo v domači družini, se olajšuje ženskam in dekletom obisk tečajev s tem, da zamorejo iste tudi le po nekaj ur dnevnih obiskavati, ako jih zadržujejo družinske razmere. Pouk je brezplačen in obiskovalke tečajev dobijo zastoj za pouk potrebno tvorivo, vzorce in delavske pripomočke. Za obiskovalke revnih slojev se bo po možnosti skrbelo za primerne podpore. Vse dni do 1. marca se bo vršilo vpisovanje ženskam in deklet na Turjaškem trgu št. 3, II. nadst. osrednjega zavoda za žensko domačo obrt od 9. do 12. ure dopolne. V učni sobi zavoda so razstavljeni izdelki v imenovanih tehnikah. Skromno razstavo si lahko ogleda vsakdo od 9. do 12. in od 14. do 17. ure, vstoj je prost.

— **Poročila se je dne 3. marca 1920** tovarišica Krista Gospodarič, učiteljica na Vačah pri Litiji s Stanko Likarjem, asistentom Južne železnice v Litiji. — Novoporočencema — obilo sreče!

— **„Samopomoč“ v Ljubljani.** Zaradi visokih pristojbin se v časopisih ne bo več razglaševalo, kaj prodaja „Samopomoč“. Vse je pa razvidno v izloženem oknu. Od toika, dne 2. marca, dalje so članom „Samopomoči“ na razpolago sledeča živila in potrebščine: mast po 1 kg na člana, največ 6 kg; suho meso, ješprenj, kaša, ječmen, kava, cikorijski fižol, smokve, čaj, rum, slivovka, milo, sveče, metle, vžigalice, čevlji, voščilo za čevlje, črno in rumeno, sidol, jajca in kis. Pride lahko vsak, kadar mu ljubo, ker je prosta prodaja in blaga dovolj: Od 15. marca dalje se bo prodajalo po vrstnem redu, in sicer: moka, olje, usnje, soda, lug, čebula, češplje, orehi, rozine, rožiči, cvebi in kava.

— **Slovenska Matica, odsek za krajepisna imena.** V zadnjem času so poslali naprošene zbirke sledeči p. n. gospodje: Jakob Benedičič, župnik; Val. Bernik, duhovni svetnik; Vincenc Bernik, gimnazijec v Št. Vidu; Jan. Črničec, kapelan; Ant. Jemec, župnik; Jan. Klemenčič, kapelan; Pavel Perko, župnik; dr. V. Peterlin, gimn. profesor; Fr. Sušnik, župnik; Matija Slak, župnik; Fr. Vovko, župnik. Najlepša hvala! — Obljubljene so nam zbirke za sledeče občine na Kranjskem: Drašiči, Konj, Sv. Jošt nad Vrhniko, Črmošnjice, Brezovica (pri Brdu), Božjakovo, Prapreče, Stehaja vas, Lokvica, Bistričica, Zupanje njeve, Dob, Kotredež, Šmarca, Gozd, Trebeljevo, Oslica, Poljane, Veliki Gaber, Gradišče (Litija), Vrh (pri Vinici), Drtija, Vrbljene (pri Igu), Lahoviče, Črešnjske, Dob (Litija), Muljava, Vel. Peče, Velike Lašče (en del občine že popisane), Podboršt, Radohova vas, Luče (pri Krki). Gospodje, ki so obljubili, uljudno prosimo, da bi zbirko, kar mogoče natančno izvršeno, čimprej zaključili in poslali. — Za sledečih osem občin na Kranjskem še iščemo prijaznih nabiralcev: Banjaluka, Čepelje, Draga (lit. okraj), Krašnja, Paloviče, Račna, Sliv-

nica, Sorica. — Prof. Makso Pleteršnik, kot načelnik odseka.

— **Članarina in darila za učiteljski konvikl.** Ivan Šmajdek, učitelj na Krtini, 4 K. — Zajec Draga 2 K, Plhak Marica 2 K, Peycha Jakobina 2 K, Kurbus Tomo 2 K, vsi iz Slivnice pri Celju.

Neodrešena domovina.

— **r. Smrtna kosa.** Dne 18. svečana je preminul vsled srčne kapi tov. Albert Rafer, nadučitelj v Lokavcu pri Ajdovščini v 33. letu svoje starosti. Pokojnik je služboval dolgo vrsto let v Tevčah pri Ajdovščini ter je bil šele pred par meseci premeščen v Lokavec, kjer ga je dohitela prerana smrt. V nedeljo 15. svečana je vodil tov. Rafer še petje na veselici, ki jo je priredil njegov pevski zbor v domači vasi. Pokojnik zapušča soprogo ter 3 nedoletne otroke. Družini in sorodnikom naše iskreno sožalje!

— **r. Slovenske vzporednice na italijanskih ljudskih šolah v Gorici.** Poročali smo, da se otvorijo na eni izmed goriških laških šol slovenske paralelke. Tržaški „Il Piccolo“ je pred dnevi trdil, da se je to dovoljenje prvotno pripisovalo italijanskemu ministrskemu predsedniku. Sedaj se pa uradno javlja, da predsedništvo ni storilo drugega kot pritrdilo na predlog generalnega civilnega komisarja za zasedeno ozemlje tozadevne škole za goriškega mestnega šolskega sveta. Nam se dozdeva ta uradna izjava, ki naj ima v prvi vrsti namen, da postavi goriški magistrat med slovenskim prebivalstvom v lepšo luč, popolnoma iz trte izvita. Saj je še dobro v spominu oni sklep goriških Lahonov, da ne pripustijo nobene slovenske šole v goriškem mestu. Da bi danes ti ljudje po preteku nekaj tednov toliko popustili, je neverjetno. Če se otvorijo slovenske paralelke v Gorici, je to sklep vlade, ki hoče sedaj nespravljive Lahone vleči iz blata, v katero so zašli po svoji veliki narodni zaslepljenosti.

— **r. Redni občni zbor „Učiteljskega društva za Trst in okolico“** bo v nedeljo dne 7. t. m. v šoli v Barkovljah s sledečim razpredom: 1. Nagovor predsednika. 2. Poročilo tajnika. 3. Poročilo blagajnika. 4. Poročilo pregledovalcev računov. 5. Volitev novega odbora. 6. Slučajnosti.

— **r. Laške šole** pridno ustanavljajo oblasti v Istri. Iz Pule poročajo, da so nastale laške šole v Medulinu, Ližnjanu, Lohorici, Krnici, Pomeru in Premanturi. Hrvatski otroci štrajkajo, v šolo hodi kakih 10 do 15 otrok. V Medulinu so izjavile matere karabinjerjem, da ne bodo nikdar pošiljale svojih otrok v njihove šole. Neki iaski učitelj je sam rekel, da tu ni mesta za laško šolo. Karabinjerji hodijo po hrvatskih šolah in prisostvujejo poduku.

— **r. Išče se Branko Korić,** učiteljskičnik, rojen leta 1902, ki je odšel leta 1919 iz Kopra v Jugoslavijo. Njegov naslov naj se javi „Posredovalnemu uradu za begunce v Ljubljani“.

Književnost in umetnost.

Vse pod tem zaglavjem navedene knjige, muzikalije, tiskovine itd. prodaja in sprejema zanje naročnino knjigarna „Učiteljske tiskarne“ v Ljubljani, Frančiškanska ulica št. 6.

Zvonček. Ker bodo novi klišeji za XXI. letnik Zvončka gotovi šele v dobrem tednu, more iziti dvojna številka letošnjega letnika v 14 dneh. — To naj vzamejo cenj. naročniki na znanje in naj ta čas porabijo v to, da pridobe Zvončku podvojeno število naročnikov. Vseletna naročnina znaša 20 K.

„**Za staro pravdo**“ je naslov 132 strani obsežajoči knjižici, ki jo je napisal Fran Erjavec in jo je izdala poučna knjižnica „Ljudskega glasu“ kot I. zvezek. Cena ji je 6 K.

Knjižica zasluži prilastek „poučna“ in je vredna, da pride v roke najširšim, osobito kmetiskim slojem. Sicer izzvene zadnji akordi v socialistični smeri, vendar pa je pisana največ, če ne skoro edino za zboljšanje kmetijskega stanu, ki naj bo temelj vsaki urejeni državi. Pisana je zares poučno in zato je podana zgodovina o kmetijskega stanu od kralja Sama in Matije Gubca pa do današnjih dni v živi, poljudni, tudi za kmeta umljivi obliki. Pisana je jasno in nestransko, kar je posebno prednost knjižice. S posebno ljubeznijo je pisano poglavje „V obljubljeni deželi“, ki nam slika prirodno bogastvo naše Jugoslavije, ki postane zares obljubljena dežela za vse njene prebivalce, ako se vsak loti dela po svojih močeh in se ne bo pehal slednji le za svoje koristi.

V poglavju „Zemljo nazaj“ nam ne prinaša sicer nič novega in bi jaz njegov census 100 oralov kot maksimum zemljske posesti znižal celo na 50 oralov, ker

že to je obseg, ki mora za 1 posestnika zadostovati, ako ga hoče obdelovati s svojo družino. In moral ga bo obdelovati samo s svojo družino, ker kmetiskih delavcev imel ne bo in jih ne bo hotel imeti, ako se uredi tudi za kmetijskega delavca delavni čas, (kar zahteva Erjavec, oziroma soc. stranka), ki bo seveda osemurni, kakor ga zahtevajo danes tudi že služkinje.

To je nonsens! Kmetijskega delavca prepojiti z duhom, da je za njegovo dostojanstvo čisto zadosti, da dela za svojega gospodarja 8 ur — no, to pomeni konec kmetijstva za tistega gospodarja, ki nima svojih odraslih otrok, ki popriimejo za delo ob vsakem času in vzdrže delo tudi 16 ur, kadar to mora biti. Z osemurnim delavnikom se kmetijstvo ubije, kakor se bo ubila ob takim delavniku tudi še kaka druga obrt. V tem oziru se z Erjavcem prav nič ne strinjам.

Kar piše Erjavec o socializaciji raznih podjetij je v principu dobro in se na papirju lepo čita, bojim se pa, da vseh tistih velikih koristi končno vendar ne bo, ker se bo pri tistih socializiranih podjetjih ustanovilo toliko in tako toplih gnezd za najrazličnejše osebe in se bo še dolgo dolgo gospodarilo na tako širokovesten način, da bo izginil ves dobiček — ne sicer v žepe delničarjev, zato pa v žepe koritarjev. Taka socializacija bo donajala velike koristi šele po mnogih in velikih žrtvah. Princip pa je dober in evangelij lep, kakor je lep evangelij Kristov, ki se pa v življenju uporablja navadno le, da se z njim ljudi slepi.

Toliko o knjižici in njeni vsebini. Priporočam jo vsem tovarišem, da ne pozabijo na njo, temveč jo pazno prečitajo in tudi skrbje, da jo ljudstvo čita.

Črnagoj.
Ljubljanski Zvon. Izšla je za leto 1920. januarjska številka tega našega najboljšega mesečnika za književnost in prosveto. Vsebina je sledeča: Oton Župančič: Na molu. — Franjo Roš: K veliki maši. — Ivo Šorli: Gospa Silvija. (Dalje prihodnjič.) — I. Vavpotič: Epilog „Jugoslovanski razstavi“ v Parizu. — C. Golar: Pomladni sen. — Ivan Zorec: Hajduk Simo. — C. Golar: Napitnica. — A. Funtek: Ignacij Borštnik. — Ivan Albreht: V zatišju. — Franjo Roš: Nocoj. — Fran Govekar: Žabota. (Konec prihodnjič.) — Janko Samec: Pan. — Književna poročila. — Kronika. —

Novo knjige. Med književnimi poročili je laskava ocena Ganglovega „Vinskega brata“ iz peresa Antona Funtka. Tudi čitamo Erjavčevu oceno Pedagoškega letopisa za leto 1916., 1917 in 1918. Na tisku in papirju se na januarjski številki pozna, da je izšla v drugi tiskarni.

ZA REZERVNI SKLAD ZAVEZE.

Prostovoljni organizacijski davek.

(Sklep upravnega odbora Zaveze z dne 27. decembra 1918.)

XLIV. izkaz.

Po 150 K: Po tovarišici Oigi Pleveljevi učiteljski zbor — St. Jakob v Rožu (Korotan). Po 100 K: Kenda Matija — Radeče, ker mu je Fran Rant, nadučitelj v Radečah, odpustil žalitev. Po 30 K: Farkaš Jan in soproga — Sv. Lovrenc, Slov. gor. p. Juršinci pri Ptujju; Završnik Stanko — Kranj. Po 20 K: Bertonec Jos. — Kovor p. Tržič; Jaklič Joško — Dolenja vas pri Ribnici; Lapajne Josip — Cerklje pri Kranju; Rus Vilbald — Kranj; Sepaher Anton — Kranj. Po 15 K: Albina Bradaskova — Kranj. Po 10 K: Ambrožič Josip in Marolt Fran — Ljubljana; Iv. Lampetova — Predoslje; Dora Hahriherjeva — Trboje; Ana Mallyjeva — Primsko; Ana pl. Pilbachova — Kranj; Marija Sušter-Gandetova — Sv. Križ tik Rog. Slatine; Antonija Voršičeva — Ptuj; Učenki mešč. šole Minka in Vera Kobalovi sta darovali 4 K, ker sta si ogledali „Učit. tiskarno“. Po 5 K: Križnar Josip — Senčur pri Kranju. — Današnji izkaz 514 K. Prej izkazanih 13.417 K. Skupaj 13.931 K.

Opomba: Položnic nimam. Kdor je dobre volje, spiše rad tudi nakaznico. Nakaznic pričakujem zdej v velikem številu. Ajmo, ajmo...! — Ivan Petrič, Ljubljana VII., Gasliška c. 172/I.

Izdajatelj in odgovorni urednik:

Fran Marolt.

Lest in založba „Zaveze jugoslovanskega učiteljstva“.

Tiska „Učiteljska tiskarna“ v Ljubljani.

Naš denarni zavod.

Geslo: Kar plodonosno naložim, v pomoč le sebi podarim.

Hranilnica in posojilnica „Učiteljskega konvikta“ v Ljubljani

registrirana zadruga z omejenim jamstvom.

Promet do 29. febr. 1920 K 48.829-75.

Hranilne vloge obstestje od 1. jan. 1920

po 4%.

Uradne ure: Vsak četrtek in vsako soboto od 1/2. do 1/2. ure popoldne.

Spominjajte se rezervnega sklada „Zaveze“!

Knjigarna „Učiteljske tiskarne“ v Ljubljani

Frančiškanska ulica 6.

se priporoča za nabavo vsakovrstnih znanstvenih in leposlovnih knjig, mladinskih spisov in šolskih potrebščin.

Dokler traja zaloga priporočamo osobito sledeče knjige: po zniž. nih cenah:

Dr. Oswald: Srednješolska vzgoja po K. 6.—
G. Majcen: Metodika zemljepisnega pouka 3.—
Ant. Rudež: „Gluhonemi“. Zgodovina in sedanja metoda njih vzgojeslovja 5.—

Nadalje:

Slike regenta Aleksandra, lepo izvršene, vel. 50×68 cm 20.—
Črnilo za šole in urade v steklenicah po 1 liter 14.—
„ „ „ v manjših steklenicah 5/70
Rdečilo „ „ „ v malih steklenicah 2/50

Slovinci potrebujemo list, ki bi bil veliko cenejši kakor dnevnik, ki bi pa moral s svojim točnim poročanjem popolnoma nadomeščati dnevnik. Tem zahtevam in potrebam ustreza

„DOMOVINA“

Od novega leta naprej izhaja „Domovina“ trikrat na teden, in sicer ob ponedeljkih, sredah in petkih. Trikrat pošiljana stane mesečno samo 3 K. Uprava „Domovine“ bo skrbelo, da bo prinašal list poleg pregledov vseh dogodkov tudi izvirne domače, zagrebške, beograjske in druge najnovejše brzofavne in telefonske vesti. Mesečno, četr., pol- ali celoletno naročnino je pošiljati na naslov: Upravništvo „DOMOVINE“, Ljubljana, Sodna ulica 6.

Zahtevajte „DOMOVINO“ na ogled!